U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **P. E.,** zastoupená Mgr. Pavlem Čižinským, advokátem se sídlem Ječná 548/7, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 8. 2011, č. j. 64 Az 9/2010 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně - advokátovi Mgr. Pavlu Čižinskému - **se určuje** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka 4800 Kč, která mu bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 31. 8. 2011, č. j. 64 Az 9/2010 - 27, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) ze dne 13. 9. 2010, č. j. OAM-55/VL-18-ZA09-2009, kterým nebyla stěžovatelce udělena mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatelky, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud

též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatelky je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedla, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud její kasační stížnost věcně projednat.

V dané věci stěžovatelka opírá podle obsahu kasační stížnosti své námitky o důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatelka především namítala, že krajský soud chybně mezi důvody zamítnutí její žaloby uvedl, že o mezinárodní ochranu žádá z důvodu legalizace pobytu na území České republiky a že v rozporu s ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. citoval ze sdělení Ministerstva vnitra ze dne 10. 3. 2011 a ze zprávy Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu ze dne 27. 7. 2011. Každá žádost o mezinárodní ochranu je podávána za účelem, aby žadatel mohl legálně pobývat na území České republiky, a proto na tom není nic špatného a nezákonného. V rozporu se zákonem je však postup krajského soudu, který přihlížel k listinám, jež se objevily až po podání žaloby. Tak tomu je v případě již citovaného sdělení Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Obdobně je tomu i pokud jde o sdělení Ministerstva vnitra, na které se obrátila se žádostí o informace týkající se uzavření manželství. Obě tyto informace jsou nepřípustné novum a nelze k nim proto při přezkoumávání napadeného správního rozhodnutí přihlížet. Stěžovatelka dále spatřuje

vady napadeného správního a soudního rozhodnutí ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. v tom, že ministerstvo ani soud neuvedly ani nezkoumaly žádnou skutečnost, která by mohla hovořit v její prospěch. Např. se nezabývaly otázkou, zda nemohla být obětí obchodu s lidmi. Naopak zkoumaly jen ty okolnosti, které hovoří v její neprospěch. Závěr vyslovený na str. 7 napadeného správního rozhodnutí, že pro ni nebyl problém přestěhovat se do jiné části Nigérie je naprosto neodůvodněný a nepřezkoumatelný. Ministerstvo posléze vyvodilo její nedůvěryhodnost z údajných rozporů v jejich výpovědích. Podle jeho názoru uváděla nepravdu o všem, včetně školní docházky, místa narození a pobytu. To je ale velmi nelogické. Lhala by i o těch skutečnostech, které nehrají žádnou roli. Tyto nesrovnalosti jsou však výsledkem metod pohovorů, při nichž zaměstnanci ministerstva, kteří využívali nepřesnosti překladů a dlouhých vyčerpávajících pohovorů. Krajský soud svým konstatováním na str. 5 a 7 napadeného rozsudku postup ministerstva potvrdil, byť explicitně názor o nedůvěryhodnosti nezazněl. To je podle stěžovatelky rovněž třeba považovat za vadu řízení. Stěžovatelka posléze namítala i to, že v mezidobí došlo k razantnímu zhoršení situace křesťanů v Nigérii a že tato skutečnost odůvodňuje postup ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 2 Az 48/2007.

Podle obsahu spisu stěžovatelka v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že žila ve státě Kadruna, nikdy nebyla členkou žádné politické strany a nebyla trestně stíhána. Rodina vyznává islám, ale sama chtěla přijmout křesťanskou víru, což její otec kategoricky odmítal, a proto ji chtěl zabít. Vyhledala pomoc v kostele, kde potkala duchovního, jež ji pomohl v lednu 2009 opustit Nigérii. V pohovoru zopakovala skutečnosti uvedené v žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Opačně ovšem uvedla, že žila ve státě Kogi. Zdůraznila, že z Nigérie odešla kvůli problémům se svým otcem, který nesouhlasil s tím, aby byla křesťankou. Islámskou víru považuje za špatnou. Její sestra zemřela v důsledku obřízky, kterou jí udělal její otec, jež jí chtěl udělat totéž.

Pokud stěžovatelka namítala, že krajský soud chybně mezi důvody zamítnutí její žaloby zařadil skutečnost, že o mezinárodní ochranu žádá z důvodu legalizace pobytu na území České republiky, má Nejvyšší správní soud za to, že tato námitka vyplývá z nepochopení věci, a nemá proto materiální obsah. Je samozřejmé, že každý žadatel o udělení mezinárodní ochrany svou žádostí sleduje legalizaci pobytu na území České republiky. V daném případě však krajský soud vyjádřil na str. 5 ve druhém odstavci odůvodnění rozsudku („dalším důvodem bylo její přání legalizovat svůj pobyt na území České republiky“) skutečnost, že stěžovatelka sice hodlala legalizovat svůj pobyt na území České republiky, ale neměla k tomu potřebné azylově relevantní důvody. Nicméně ani z poněkud neobratné formulace nevyplývá výtka krajského soudu na adresu stěžovatelky.

Pokud stěžovatelka dále namítala, že krajský soud v rozporu s ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. přihlížel ke sdělení Ministerstva vnitra a ke zprávě Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, ačkoliv se tyto písemnosti objevily až po podání žaloby, ani tato námitka není opodstatněná.

Podle ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumávání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

I když krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že mimo jiné vycházel ze sdělení Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu ze dne 27. 7. 2011 a ze zprávy Ministerstva vnitra ze dne 10. 3. 2011 nicméně z jeho odůvodnění nevyplývá, že by krajský soud prováděl těmito listinami důkaz, jejich obsah hodnotil a jakkoliv o ně opíral skutková zjištění a právní závěry. I podle jejich obsahu k tomu nebyly ani důvody. Skutečnosti v nich uvedené nemají úzký vztah k posuzování zákonných podmínek podle ust. § 12 až § 14b zákona o azylu. Pokud tedy krajský soud v napadeném rozsudku uvádí, že vycházel i z obou citovaných listin, aniž jimi provedl důkaz a opíral o ně skutkové zjištění a právní závěry, nutno konstatovat, že jde opět o neobratné a mechanické konstatování bez jakéhokoliv dopadu do procesních a hmotných práv stěžovatelky. Uvedená vada proto nemá za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Stěžovatelka v kasační stížnosti vznesla námitky, že závěr, podle něhož pro ni nebyl problém přestěhovat se do jiné části Nigérie, je naprosto neodůvodněný a nepřezkoumatelný a že ministerstvo posléze vyvodilo její nedůvěryhodnost z rozporů v jejich výpovědích, ačkoliv nesrovnalosti jsou výsledkem metod pohovorů.

Pokud jde o tyto námitky, lze odkázat na rozsudek ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, dostupný na www.nssoud.cz, v němž nejvyšší správní soud vyslovil, že *:" Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné. Ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. naproti tomu brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží."*

Obě uvedené námitky stěžovatelka uplatnila poprvé v kasační stížnosti, ač jí nic nebránilo učinit je obsahem podané žaloby, a proto se jimi Nejvyšší správní soud věcně nezabýval.

Stěžovatelka posléze uplatnila i námitku, že v mezidobí došlo v důsledku eskalace etnicko náboženského konfliktu mezi muslimy ze severu a křesťany z jihu k razantnímu zhoršení situace křesťanů v Nigérii a k násilnostem a obětem na životech. Tyto skutečnosti proto odůvodňují obavu, že bude-li navrácena do Nigérie, hrozí jí nebezpečí vážné újmy, protože nigérijský stát není schopen čelit muslimskému násilí.

Je skutečností, že na území Nigérie probíhají některé místní lokální a regionální konflikty, které ale plošně dopadají na veškeré obyvatelstvo postižených území. Není přitom důvod se domnívat, že by se stěžovatelka v případě návratu do země původu dostala do odlišného (horšího) postavení, než ostatní obyvatelstvo. Federální vláda se přitom snaží o konsolidaci poměrů, i když to s ohledem na dobu, po kterou nestabilní situace v této oblasti trvala, není snadné ani jednoduché. Stěžovatelka však neuvedla žádnou skutečnost, na základě které by bylo možno se reálně domnívat, že by jí v případě návratu do Nigérie hrozilo nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestu. Nehrozí jí ani vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Nigérie se nenachází ve válečném stavu a na celém jejím území neprobíhá vnitřní ozbrojený

konflikt. Nelze ovšem ani nevidět, že složitá bezpečnostní situace v deltě Nigeru vykazuje období relativního klidu, ale i násilností, příměří a porušování příměří. Stává se proto, že po vyžádání potřebných zpráv, v mezidobích než dojdou, je situace již jiná, než jaká existovala v době vyžádání zprávy. Vždy je proto třeba delšího časového období, aby mohla být celková situace v jednotlivých regionech odpovědně vyhodnocena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2012, č. j. 7 Azs 40/2011 - 143, dostupný na www.nssoud.cz). Závěry proto nelze činit z momentálního zhoršení či zlepšení situace. Podle zprávy Ministerstva vnitra Velké Britanie ze dne 5. 8. 2008 také nic nehrozí odmítnutým žadatelům o azyl v případě, že se vrátí do Nigérie.

Lokální problémy jsou řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany. K tomu lze dodat, že posuzování možnosti vnitřní ochrany lze plně vztáhnout nejenom k azylu, ale také k doplňkové ochraně (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2012, č. j. 2 Azs 29/2011 - 70, dostupné na www.nssoud.cz). Z této teze vycházel také Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 2. 2008, č. j. 2 Azs 102/2007 - 78, dostupný na www.nssoud.cz, v němž vyslovil právní názor, že *: „V azylové věci je stěžovatelova námitka, že vnitřní přesídlení není možné, neboť již jednou vnitřní přesídlení bezúspěšně realizoval, nedůvodná, pokud vyjde najevo, že před uskutečněným vnitřním přesídlením nebyl stěžovatel pronásledován z žádného azylově relevantního důvodu".* V průběhu řízení bylo objasněno, že důvodem pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla obava stěžovatelky z otce. Stěžovatelka však svou situaci neřešila a ani se ji nepokoušela řešit. Přesto, že neměla žádné potíže se státními orgány, v Nigérii žádnou pomoc nevyhledala a nedokázala ani rozumně vysvětlit, proč tak neučinila. Ostatně Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 20. 11. 2008, č. j. 9 Azs 73/2008 - 78, dostupném na www.nssoud.cz, vyslovil, že *„nucené sňatky se vyskytují zejména v severní, muslimské části země a jsou oficiálně zakázány. Aby se ženy vyhnuly nucenému sňatku či ženské obřízce, mohou využít vnitřní emigrace v rámci Nigérie, zejména do Lagosu, kde se jim dostane pomoci."* K obdobnému názoru v otázce možnosti vnitřního přesídlení v rámci země původu dospěl Nejvyšší správní soud i v dalších rozhodnutích. Odkázat lze např. na usnesení ze dne 22. 10. 2009, č. j. 1 Azs 48/2009 - 48, dostupné na www.nssoud.cz.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud při svém rozhodování postupoval ve smyslu této judikatury. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatelky jako nepřijatelnou podle ust. § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát a podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů

stát. Podle ust. § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a d) citované vyhlášky náleží advokátovi odměna za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení ze dne 19. 12. 2011, doplnění kasační stížnosti) v částce 2 x 2100 Kč, a podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 2 x 300 Kč, celkem tedy částka 4800 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. března 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu